

การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน และแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก

Developing English Academic Writing Skills by Adopting Flipped Classroom and Active Learning

วรพล มหาแก้ว, Vorapon Mahakaew*

วันรับบทความ 3 พฤศจิกายน 2565 / วันแก้ไขบทความ 21 ธันวาคม 2565 / วันตอบรับบทความ 22 ธันวาคม 2565

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนการเขียนเชิงวิชาการ 2. เพื่อความต้องการจำเป็นของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต 3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโครงการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการภาษาอังกฤษ โดยการออกแบบการเรียนการสอนตามรูปแบบ ADDIE MODEL ประกอบด้วยกิจกรรมในการดำเนินงาน 5 กิจกรรม ได้แก่ การวิเคราะห์ (analyze) การออกแบบ (design) การพัฒนา (develop) การนำไปใช้ (implement) และการประเมินผล (evaluate) หลังจากวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นแล้ว ผู้วิจัยจึงออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดเชิงรุกในชั้นออกแบบและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างทักษะการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตจำนวน 29 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ T-Test (dependent) ผลที่ได้จากจากการนำรูปแบบของโครงการไปใช้ พบว่าผลทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับ พอใจอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.476 โดยสรุปแล้ว พบว่าพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกอาจจะเป็นทางเลือกใหม่ของการศึกษาและผู้อบรมวิชาการเขียนจะได้พิจารณานำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือนำไปดัดแปลงหรือประยุกต์ใช้ในการเพื่อพัฒนาความสามารถด้านอื่นของผู้เรียน

คำสำคัญ ทักษะการเขียนเชิงวิชาการ ห้องเรียนกลับด้าน การเรียนรู้เชิงรุก

*อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรังสิต, อีเมล: worapon.m@rsu.ac.th

Abstract

The objectives of this research were to 1) to analyze the challenges in the Academic Writing course; 2) to investigate needs of the third-year students from College of Liberal Arts, Rangsit University; 3. to study the effectiveness of the research project to develop academic writing skills in English by adopting the ADDIE MODEL model: analysis, design, development, implementation, and evaluation. After the analysis, an instructional model using flipped classroom and active learning was designed and developed with the main purpose of enhancing academic writing skills of 29 undergraduate students. For data analysis, frequency, percentage, mean, standard deviation, and T-test (dependent). It was found that the difference between the mean scores before and after the treatment was statistically significant at the .05 level. Overall at the level Very satisfied with an average of 4.476. In conclusion, it was found that the academic writing skills in English were improved. Using the flipped classroom and the active learning may be a new alternative for educators and writing teachers to consider using in teaching and learning or adapting or applying it in the classroom to develop other skills of learners.

Keywords: Academic writing skills, Flipped classroom, Active learning

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษทำให้เข้าใจแก่นแท้ทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอื่น และทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศดีขึ้นด้วย เพราะมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกัน มีการลงทุน หรือดำเนินธุรกิจไปสู่อุตสาหกรรม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มขีดความสามารถหรือเพิ่มคุณสมบัติของประชากรในประเทศไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษถือว่าสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการศึกษา เนื่องจากหนังสือ วารสาร และงานวิจัยทางวิชาการเขียนเป็นภาษาอังกฤษแทบทั้งสิ้น เพื่อให้ นักวิชาการในระดับนานาชาติใช้ประโยชน์ได้ และง่ายต่อการนำไปต่อยอดความรู้ในอนาคต เพราะทำให้สามารถเรียนรู้ เนื้อหาที่เป็นประโยชน์ได้กว้างขวาง จึงกล่าวได้ว่า ภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

แม้ว่าหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิตจะให้ความสำคัญกับทักษะภาษาอังกฤษในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการเขียนในเชิงวิชาการ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนการเขียนในเชิงวิชาการมีหลายประเด็น คือ 1) ปัญหาในการเรียบเรียงความคิด ผู้เขียนไม่สามารถเรียบเรียงความคิดให้ถูกต้องครบถ้วนตามระบบ ส่วนมากนำเนื้อหาจากแหล่งที่มา ใช้โดยที่ยังไม่ตกตะกอนทางความคิด 2) ปัญหาในการใช้ภาษา ผู้เขียนไม่ค่อยใช้ภาษาเขียนหรือภาษาทางการ ทำให้ งานเขียนใช้ภาษาไม่เหมาะสมเพราะเป็นภาษาที่ไม่เป็นทางการ 3) ผู้เขียนไม่เข้าใจว่า การเขียนแต่ละย่อหน้าหรือแต่ละ หัวข้อ ควรเขียนถึงเรื่องใดบ้าง ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้สอนสื่อความหมายไม่ดีพอ ผู้เขียนจึงไม่เข้าใจ หรือผู้เขียนไม่เข้าใจ ประเด็นนั้นอย่างถ่องแท้ จึงเขียนได้ และ 4) ผู้เขียนมักเขียนผิดหลักไวยากรณ์กันมาก ทำให้ผลงานที่เขียนนั้นไม่สามารถสื่อความได้ หรือทำให้ผู้ตรวจงานไม่เข้าใจจุดประสงค์ของการเขียน

การศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัย พบว่า การจัดโครงการอบรมผู้เรียนโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนเชิงวิชาการภาษาอังกฤษน่าจะช่วยแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นได้ และสาระสำคัญของแต่ละแนวคิดน่าจะเสริมสร้างทักษะการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้

แนวคิดแรก คือ แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) เป็นแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ดี เมื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้ผ่านช่องทางเรียนออนไลน์ประเภทต่าง ๆ และผู้เรียนสามารถสอบถามประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติมจากผู้สอนได้ ในกรณีที่ผู้เรียนยังเข้าใจไม่ชัดเจนหรือต้องการคำอธิบายเพิ่มเติม ขณะเดียวกัน การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนในชั้นเรียนปกติ จะปรับรูปแบบให้เป็นกิจกรรมที่ใช้การฝึกฝนความรู้ดังกล่าว งานวิจัยหลายเรื่องวิเคราะห์การใช้บล็อกเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียน อันเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน (Shah, 2008; Godwin-Jones, 2006) และการได้รับผลสะท้อนกลับในงานเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ (Godwin-Jones, 2006) โดยคาดว่าแนวคิดห้องเรียนกลับด้านจะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ได้ นั่นคือ การที่ผู้เขียนได้ศึกษาวิธีการเขียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการมาก่อน ผู้เขียนจึงควรศึกษาขั้นตอนวิธีการในการวิเคราะห์เนื้อหา ว่าควรมีวิธีช่วยให้สามารถตกตะกอนทางความคิดอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างไร หรือผู้เขียนควรศึกษาเรื่องการใช้ภาษาทางการหรือหลักไวยากรณ์ที่มีปัญหา โดยศึกษาได้จากแหล่งข้อมูลที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้ แล้วลงมือทำด้วยตนเอง หากมีคำถามหรือข้อสงสัยใด ๆ สามารถนำไปถามผู้สอนได้ เพื่อที่ผู้สอนจะได้อธิบาย หรือแก้ไขสิ่งที่ผู้เขียนทำผิดนั้นให้ถูกต้อง

แนวคิดที่สอง คือ แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ หรือผ่านการปฏิบัติหลากหลายรูปแบบ จึงกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้ การเรียนรู้เชิงรุกเป็นแนวคิดที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนวิชาการเขียน เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แต่ผู้เรียนต้องเน้นในเรื่องการปฏิบัติมากกว่าการนั่งฟัง เพื่อให้นำไปสู่ความเข้าใจและจะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของการเขียนในเชิงวิชาการ ผู้เรียนจะต้องมีการอ่าน เขียน อภิปราย หรือร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเขียนเชิงวิชาการ เพราะถ้าหากผู้เรียนไม่มีการปฏิบัติ ผู้เรียนจะเกิดข้อผิดพลาดต่าง ๆ มากมายดังที่กล่าวมาแล้ว (Prince, 2004)

ผู้เขียนจึงดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในเชิงวิชาการของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในเชิงวิชาการของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก

1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนการเขียนเชิงวิชาการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในเชิงวิชาการ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

1.2 เพื่อความต้องการที่จำเป็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในเชิงวิชาการของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในเชิงวิชาการของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในเชิงวิชาการของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในเชิงวิชาการของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยศึกษาการออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอนตาม ADDIE Model ซึ่งในขั้นตอนการออกแบบและพัฒนารูปแบบห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกดังนี้

1. ADDIE Model

Thongpanich (2019) ได้อธิบายและสรุปรูปแบบการสอน ADDIE ว่าเป็นรูปแบบการสอนที่ ออกแบบขึ้นมาเพื่อใช้ในการออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน โดยอาศัยหลักของวิธีการระบบ (System Approach) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าสามารถนำไปใช้ออกแบบและพัฒนบทเรียนได้ด้วยคำจำกัดความดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกรูปแบบ ADDIE ด้วยเหตุผลที่ว่า สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะมีผู้นิยมนำไปใช้ในการออกแบบสื่อ วัสดุการเรียนการสอน เช่น การออกแบบชุดการเรียนการสอน การออกแบบบทเรียนแบบโครงการ เป็นต้น ตลอดจนนำไปใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน คือการออกแบบการเรียนการสอน ในระดับห้องเรียนเพื่อ พัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ

การออกแบบการเรียนการสอนตามรูปแบบ ADDIE Model ประกอบด้วยกิจกรรมในการดำเนินงาน 5 กิจกรรม ได้แก่ การวิเคราะห์ (analyze) การออกแบบ (design) การพัฒนา (develop) การนำไปใช้ (implement) และการประเมินผล (evaluate) ซึ่งเมื่อพิจารณาให้ดีแล้วมี ลักษณะคล้ายกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหา (analyze) การนำเสนอ แนวทางการแก้ปัญหา (design) การเตรียมการแก้ปัญหา (develop) การทดลองการแก้ปัญหา (implement) และสุดท้ายประเมินแนวทาง การแก้ปัญหาว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ (evaluate) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์กิจกรรมที่ปฏิบัติในขั้นนี้ ได้แก่

- (1) การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนรายวิชาการเขียนเชิงวิชาการ
- (2) การวิเคราะห์ระบบ สิ่งแวดล้อม และสภาพของสาขาวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อพิจารณาถึงทรัพยากรและอุปสรรคต่าง ๆ
- (3) การศึกษาลักษณะของกลุ่มประชากร ซึ่งในที่นี้หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 29 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ENG 333 Academic Writing ภาคการศึกษาที่ 1/2564 รวมถึงผู้สอน ผู้รับผิดชอบรายวิชา และผู้บริหารรายวิชา
- (4) การวิเคราะห์เป้าหมายและจุดประสงค์ว่าเป็นการเรียนรู้ในลักษณะใด ได้แก่ การเรียนรู้เนื้อหา การเรียนรู้ทักษะ หรือการเรียนรู้ที่เป็นความต้องการเฉพาะ ที่เกี่ยวข้องกับ Combining paragraph, Summarizing, Paraphrasing, Citation และ Structure in an academic writing

ขั้นที่ 2 การออกแบบ กิจกรรมที่ปฏิบัติในขั้นนี้ ได้แก่

- (1) การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ที่สามารถสังเกตได้วัดได้
- (2) การจัดลำดับเป้าหมายและจุดประสงค์ให้ง่ายต่อการเรียนและการปฏิบัติ
- (3) การวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้และการปฏิบัติ
- (4) การพิจารณากลวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะกับเนื้อหาการเขียนเชิงวิชาการ การจัดกลุ่มการทำกิจกรรมของผู้เรียนในลักษณะต่าง ๆ ในลักษณะกลุ่มและรายบุคคล
- (5) การคัดเลือกสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ PowerPoint, LINE, Facebook Group, Google Form, Google Classroom, Kahoot, Gimkit, Padlet และ Grammarly

ขั้นที่ 3 การพัฒนา กิจกรรมที่ปฏิบัติในขั้นนี้ ได้แก่

- (1) การสร้างกิจกรรมหรือโครงการการเรียนการสอนตามที่ได้ออกแบบไว้ โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก
- (2) การทดสอบ (try out) กิจกรรมหรือโครงการการเรียนการสอนกับกลุ่มเป้าหมาย
- (3) การปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการการเรียนการสอน

ขั้นที่ 4 การนำไปใช้กิจกรรมที่ปฏิบัติในขั้นนี้ ได้แก่

- (1) การเผยแพร่กิจกรรมหรือโครงการการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น ได้แก่ การจัดอบรมการใช้ Grammarly และ Gimkit อีกทั้งการให้คำแนะนำและนิเทศการใช้สื่อ
- (2) การช่วยเหลือ สนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นและนำไปใช้

ขั้นที่ 5 การประเมิน กิจกรรมที่ปฏิบัติในขั้นนี้ ได้แก่

- (1) การสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินกิจกรรมหรือโครงการการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ที่กำหนด
- (2) การทดสอบ (try-out) กิจกรรม หรือโครงการการเรียนการสอน และเครื่องมือวัด ประเมินผลกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวินิจฉัยผลการเรียนรู้ที่เกิดจากผู้เรียน และรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการเรียนรู้ แบบทดสอบ และแบบสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวในการใช้โครงการการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อ นำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์
- (3) การประเมินภายหลังการนำ กิจกรรมหรือโครงการการเรียนการสอนไปใช้กับกลุ่ม

2. แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านหรือ Flipped Classroom เป็นแนวทางในการจัดการการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์การพัฒนาการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนเพื่อปลูกความสามารถการเรียนรู้แบบเป็นผู้เรียนเชิงรุก ซึ่งเป็นคุณลักษณะของพลเมืองโลกในยุคศตวรรษที่ 21 Bergmann and Sams (2012) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนแบบกลับด้าน ว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนการเรียนรู้แบบรายบุคคล มาเป็นการเรียนรู้แบบกลุ่ม ที่จะกลายสภาพเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบพลวัตหรือไดนามิก โดยผู้สอนจะคอยเป็นกระบวนการในการแนะนำปรึกษาในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์

ลักษณะการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน คือ ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดการเรียนรู้ของตนเอง โดยทำงานร่วมกันกับผู้สอนและผู้เรียนในชั้นเรียน ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้เล่าและผู้สอนเนื้อหาทั้งหมดในห้องเรียนแบบดั้งเดิม เป็นผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ ผู้เรียนเองจะได้

เรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ นอกห้องเรียน และทำกิจกรรมที่เสริมสร้างความเข้าใจในชั้นเรียนปกติ เพื่อเสริมทักษะมากกว่าความรู้ การเรียนการสอนแบบกลับด้าน มุ่งให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ประสบการณ์ใหม่ๆ รวมกับความรู้เดิมของผู้เรียน ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory)

3. แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ในการเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เป็นวิธีการเรียนรู้ในระดับลึก ผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระ โดยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ สามารถบูรณาการความรู้ใหม่ที่ได้รับกับความรู้เก่าที่มี สามารถประเมิน ต่อเติมและสร้างเป็นแนวคิดของตนเอง ซึ่งแตกต่างจากวิธีการเรียนรู้แบบผิวเผิน เน้นการรับข้อมูลและจดจำข้อมูลนั้น ผู้เรียนลักษณะนี้จะเป็นผู้เรียนที่เรียนรู้วิธีการเรียนด้วยความกระตือรือร้นและมีทักษะความสามารถในการเลือกรับข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีระบบ

Sutherland & Bonwell (1996) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก ว่าเป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน และมีการควบคุมตนเองในระดับสูง ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ลักษณะของกิจกรรมครอบคลุมกระบวนการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจจัดกิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ลักษณะการสอนตรงกันข้ามกับการสอนแบบบรรยาย และประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระตุ้น จูงใจผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร เกิดความรู้สึกสนุกสนานขณะที่เรียน เกิดทัศนคติทางบวกในการเรียนเพิ่มขึ้น ในขณะที่ Felder and Brent (2009) กล่าวว่า Active Learning หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิชาที่ผู้เรียนทุกคนถูกเรียกให้ทำสิ่งต่าง ๆ นอกเหนือจากการนั่งดู ฟัง และจดบันทึกเพียงอย่างเดียว

กิจกรรมการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้และเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนลดกระบวนการสอนและเพิ่มกิจกรรมให้ผู้เรียนทำการสืบค้นและหาความรู้ประกอบการดำเนินกิจกรรมที่ผู้สอนออกแบบผ่านกระบวนการกลุ่มที่มีการอ่าน การเขียน ให้เกิดการสะท้อนความคิด สรุปความรู้ เชื่อมองค์ความรู้เดิมและเกิดองค์ความรู้ใหม่ จนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ด้วยการสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นการเรียนรู้และให้ผลย้อนกลับทันทีจากผู้สอน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการภาษาอังกฤษของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก มีผลการนำไปใช้และการประเมินผล ดังนี้

1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็น

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผ่าน Google Form โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เอกวิชาภาษาอังกฤษ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ENG 333 ในเทอม 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 95 คน ตอบกลับมา 85 คน

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ตอบแบบสอบถามจำนวน 85 คน จำแนกเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.1 จำแนกตามอายุมากที่สุดนักศึกษามีอายุ 20-21 ปี คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมา คือ อายุ 22-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.6 และน้อยที่สุด คือ อายุ 18-18 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.2 จำแนกตามระยะเวลาการเรียนภาษาอังกฤษ ระยะเวลาที่เรียนมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมา ระยะเวลาการเรียนภาษาอังกฤษ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.4 และน้อยที่สุด คือ ระยะเวลาการเรียนภาษาอังกฤษ 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ

14.1 จำแนกตามประเมินระดับความสามารถทางเขียนภาษาอังกฤษปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมา คือ ประเมินระดับความสามารถทางเขียนภาษาอังกฤษภาษาดี คิดเป็นร้อยละ 18.8 และน้อยที่สุด คือ ประเมินระดับความสามารถทางเขียนภาษาอังกฤษดีมาก คิดเป็นร้อยละ 1.2 จำแนกตามผลการเรียนมากที่สุด คือ ผลการเรียน 3.00 – 4.00 คิดเป็นร้อยละ และน้อยที่สุด คือ ผลการเรียน 2.00 – 2.99 คิดเป็นร้อยละ 47.1

การประเมินความต้องการจำเป็นต่อทักษะการเขียนภาษาอังกฤษพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นต่อทักษะการเขียนภาษาอังกฤษมากเป็นลำดับมากที่สุด คือ ความสามารถในการเขียนสรุป ($\bar{X} = 3.811$) รองลงมา คือ ความสามารถในการพัฒนาแนวคิดหลักไปยังย่อหน้า ($\bar{X} = 3.811$) และน้อยที่สุด คือ การมีความสามารถในการเขียนบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.588$)

การวิเคราะห์ปัญหาการเขียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษที่ควรได้รับการแก้ไขมากที่สุด คือ ปัญหาไวยากรณ์ส่งผลกระทบต่องานเขียนและการใช้ไวยากรณ์ การใส่กาลที่ถูกต้องกับเหตุการณ์ ($\bar{X} = 3.7529$) รองลงมา คือ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ($\bar{X} = 3.618$) และน้อยที่สุด คือ การร่างงานเขียนก่อนที่จะเริ่มเขียน ($\bar{X} = 3.588$)

2. ด้านผลการนำไปใช้และการประเมินผล

การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการภาษาอังกฤษของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก มีผลการนำไปใช้ และการประเมินผลโครงการ ดังนี้

2.1 ผลการนำไปใช้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนความรู้

ช่วงเวลาทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ก่อนเรียน	20	9.250	2.07		
หลังเรียน	20	11.083	2.08	-6.196	.000*

*p < .05

2.2 การประเมินผล

การวิเคราะห์ความพึงพอใจการออกแบบการเรียนการสอน โดยมีการการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง	ไม่พอใจอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง	ไม่พอใจ
ค่าเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง	เฉยๆ
ค่าเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายถึง	พอใจ
ค่าเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง	พอใจอย่างยิ่ง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

ความพึงพอใจต่อ การจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	SD	ระดับความความ พึงพอใจ
1. อธิบายเข้าใจง่าย	4.416	.717	พอใจ
2. เนื้อหาสอดคล้องกับบทเรียน	4.708	.464	พอใจอย่างยิ่ง
3. ภาพสอดคล้องกับบทเรียน	4.625	.575	พอใจอย่างยิ่ง
4. อธิบายเครื่องมือชัดเจน	4.541	.588	พอใจอย่างยิ่ง
5. ตัวอย่างการใช้เครื่องมือชัดเจน	4.666	.481	พอใจอย่างยิ่ง
6. ภาพที่นำเสนอมีความสวยงาม	4.250	.737	พอใจ
7. ความชัดเจนของตัวอักษร	4.583	.503	พอใจอย่างยิ่ง
8. ทบทวนบทเรียนได้	4.458	.977	พอใจ
9. สีของบทเรียนสอดคล้องกับภาพประกอบ	4.291	.690	พอใจ
10. อธิบายตัวอย่างชัดเจนต่อการฝึก	4.333	.816	พอใจ
11. สะดวกในการเรียนบทเรียน	4.458	.832	พอใจ
12. ความชัดเจนของไอคอน	4.291	.690	พอใจ
13. ความเหมาะสมของเนื้อหา	4.625	.575	พอใจอย่างยิ่ง
14. ฝึกปฏิบัติได้ง่าย	4.416	.653	พอใจ
รวมเฉลี่ย	4.476	.664	พอใจอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับ พอดี อย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.476 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจสูงสุดเรื่อง เนื้อหาสอดคล้องกับบทเรียน มี ($\bar{X}$ = 4.708) รองลงมาคือ ภาพสอดคล้องกับบทเรียนและความเหมาะสมของเนื้อหา มี ($\bar{X}$ = 4.625) และน้อยที่สุด คือ ภาพที่นำเสนอมีความสวยงาม มี ($\bar{X}$ = 4.250)

การสรุปผลและการอภิปรายผล

1. การสรุปผล

การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการภาษาอังกฤษของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัย ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็น อีกทั้งศึกษาประสิทธิผลของโครงการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการภาษาอังกฤษและศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม โดยในขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาระบบการอบรมนี้มีการออกแบบการเรียนการสอนตามรูปแบบ ADDIE MODEL ประกอบด้วยกิจกรรม ได้แก่ 1. การวิเคราะห์ (analyze) 2. การออกแบบ (design) 3. การพัฒนา (develop) 4. การนำไปใช้ (implement) และ 5. การประเมินผล (evaluate)

หลังจากการนำรูปแบบของโครงการไปใช้ พบว่าผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนความรู้มีความแตกต่างที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับ พอใจอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.476

โดยสรุปแล้ว พบว่าโครงการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกอาจจะเป็นทางเลือกใหม่ที่จะได้พิจารณานำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือนำไปดัดแปลงหรือประยุกต์ใช้ในการเพื่อพัฒนาความสามารถด้านอื่น ๆ ของผู้เรียน

2. การอภิปรายผล

ผลการดำเนินการของโครงการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการภาษาอังกฤษของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัย ศิลปศาสตร์ โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถอภิปรายเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถสนับสนุนทักษะการเขียนเชิงวิชาการโดยเฉพาะด้านการถอดความของผู้เรียนในขั้นการนำไปใช้ถอดความเนื้อหาที่ผู้เรียนเลือกย่อหน้าจากบทความวิชาการมาดำเนินการ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นการช่วยฝึกการตั้งคำถาม การจับประเด็นสำคัญ พร้อมสรุปบันทึกตามความเข้าใจของตนเองก่อนที่จะเข้าเรียนในห้องเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประยุกต์ใช้ความรู้ ให้เกิดทักษะ เป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองและพัฒนาทักษะการคิด

นอกจากนี้ข้อสังเกตที่สำคัญคือการเสริมต่อความรู้ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมกลุ่มก่อนหน้าที่ให้ผู้เรียนร่วมกันทำงานเขียน ซึ่งอาจสรุปได้ว่าผู้สอนต้องให้ความสำคัญในองค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ/เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

อีกทั้งเมื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนในหัวข้อนี้พบว่าการจัดการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้านมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดเวลาในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลได้เอง โดยผู้สอนได้ จัดทำสื่อและห้องเรียนออนไลน์ มีวีดิทัศน์และเอกสารประกอบการเรียนรู้ให้ศึกษา ทำให้เมื่อผู้เรียนไม่ เข้าใจก็สามารถดูทบทวนได้ตลอดเวลา และใช้ทักษะการสืบค้นข้อมูลเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่สงสัย เพิ่มเติมได้ นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาและสรุปใจความสำคัญด้วยตนเอง จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายเพิ่มเติมอีกด้านได้แก่ ประเด็นแรกคือ กิจกรรมการสรุปการเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านออนไลน์ โดยมีขั้นกรีนนำโดยผู้สอนกล่าวสรุปองค์ความรู้ใหม่โดยมุ่งเน้นการสะท้อนคิดผ่านการตั้งคำถามและคำตอบจากการเรียนรู้ผ่านออนไลน์ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจ

เป็นเพราะว่า ผู้สอนมุ่งเน้นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน เกี่ยวกับเนื้อหาวิดีโอ ผ่านการถาม - ตอบ โดยการวิเคราะห์การตอบสนองของผู้เรียนต่อคำถาม เพื่อเพิ่มเติม เนื้อหาและทบทวนการเรียนรู้นอกชั้นเรียนสั้นๆ (Lai & Hwang, 2016; Huang & Hong, 2016; Grypp & Luebeck, 2015) ประเด็นที่สองคือกิจกรรมการสอนแบบบรรยายเพิ่มเติม โดยมี ชั้นการสาธิตโดยผู้สอนแนะนำเนื้อหา บทเรียน การเรียนรู้เพิ่มเติมที่ยังไม่ได้นำเสนอผ่านการเรียนการสอนด้วยวิดีโอ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็น เพราะว่าการบรรยายในชั้นเรียนเพิ่มเติมสั้น ๆ ยังคงจำเป็น เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในเนื้อหาที่ซับซ้อน สอดคล้องกับ Scott et al. (2016) ที่มองว่า ไม่ใช่ทุกเนื้อหาที่จะเหมาะสมกับการศึกษาค้นคว้าอิสระผ่านวิดีโอ ประเด็นที่สามคือกิจกรรมการแก้ปัญหาโดยมีชั้นปัญหาเป็นศูนย์กลางโดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาในโลกแห่งความเป็นจริงตามบริบทที่เหมาะสม ชั้นการประยุกต์ใช้: ผู้เรียนใช้สิ่งที่เรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา ที่เกี่ยวข้อง และ ชั้นการบูรณาการ ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับแนวคิดในการแก้ปัญหา ที่ผลการวิจัยเป็น เช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การปรับการสอนสู่การเรียนรู้ในห้องเรียนมีผลทำให้สามารถจัดกิจกรรมการแก้ปัญหาตามบริบทจริงในเวลาเรียนในชั้นเรียนมากขึ้น (Wang, 2016)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ศึกษาถึงความพร้อมของผู้สอนในการจัดทำสื่อการสอนด้วยวิดีโอด้วยตนเอง ทั้งในด้านของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีทั้งผู้สอนและผู้เรียน
- 1.2 ศึกษาความเหมาะสมของสัดส่วนระหว่างวิธีการเรียนรู้ในห้องเรียนผ่านออนไลน์และวิธีการเรียนรู้ในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับห้องเรียนกลับด้านบน Learning platform อื่น
- 2.2 ศึกษาเครื่องมือประเภทสังคมออนไลน์ (Social Network) อื่น มาบูรณาการกับการจัดการ เรียนรู้

รายการอ้างอิง

- Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day* (pp. 120-190). Washington DC: International Society for Technology in Education.
- Felder, R.M.; & Brent, R. (2009). Active learning: an introduction. *ASQ Higher Education Brief*, 2(4).
- Godwin-Jones. (2006). Tag Clouds in the Blogosphere: Electronic Literacy and Social Networking. *Language Learning & Technology* Vol. 10, (2), pp. 8-15.
- Grypp, L., & Luebeck, J. (2015). Rotating solids and flipping instruction. *The Mathematics Teacher*, 109(3), 186-193.
- Huang, Y. N., & Hong, Z. R. (2016). The effects of a flipped English classroom intervention on students' information and communication technology and English reading comprehension. *Educational Technology Research and Development*, 64(2), 175-193.
- Lai, C. L., & Hwang, G. J. (2016). A self-regulated flipped classroom approach to improving students' learning performance in a mathematics course. *Computers & Ed.*
- Prince, M. (2004). Does active learning work? A review of the research. *J Eng Educ*, 93, 223–231.
- Scott, C. E., Green, L. E., & Etheridge, D. L. (2016). A Comparison between Flipped and Lecture-Based Instruction in the Calculus Classroom. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 8, 252-264. <https://doi.org/10.1108/JARHE-04-2015-0024>.
- Shah, I. (2008). An analysis of the utilization of weblog as a tool in teaching critical reading skills among selected pre-university ESL students. Unpublished doctoral thesis. International Islamic University, Malaysia.
- Sutherland, T.E., and Bonwell, C.C. eds. (1996). *Using Active Learning in College Classes: A Range of Options for Faculty*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Thongpanich, P. (2019). Instructional Design in Classroom: ADDIE Model. Retrieved from <http://adi2learn.blogspot.com/2018/01/addiemodel.html>. (In Thai).
- Wang, Y. H. (2016). Could a mobile-assisted learning system support flipped classrooms for classical Chinese learning? *Journal of Computer Assisted Learning*, 32, 391–415.